

Príloha 2

MATURITA 2019 Slovenský jazyk a literatúra

Výsledky a analýza priemernej úspešnosti testovaných žiakov vo vybraných testových úlohách z hľadiska typu školy

Test zo slovenského jazyka a literatúry riešilo **38 719** žiakov s celkovou priemernou úspešnosťou **50,7 %**. Z celkového počtu testovaných žiakov bolo 13 191 žiakov gymnázií, ktorí riešili test s priemernou úspešnosťou **62,9 %** a 24 912 žiakov stredných odborných škôl a konzervatórií, ktorí riešili test s priemernou úspešnosťou **44,2 %**. Žiaci gymnázií dosiahli štatisticky vyššiu úspešnosť o 18,7 %, čo predstavuje rozdiel 19 percentuálnych bodov (p. b.). **Žiaci gymnázií vyriešili v 64-položkovom teste správne v priemere takmer o 12 úloh viac ako žiaci stredných odborných škôl a konzervatórií.**

Test veľmi spoľahlivo rozdelil žiakov od najmenej po najviac úspešných. **Reliabilita (spoľahlivosť) testu** zo slovenského jazyka a literatúry **je vysoká (0,87)**.

Test zo slovenského jazyka a literatúry overoval vedomosti a schopnosti žiakov na výstupe vyššieho sekundárneho vzdelávania ISCED 3 (s nadväznosťou na nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2). Overovanie základných vedomostí a zručností z jednotlivých tematických celkov vyplýva z požiadaviek na jazykové, štylistické a literárne vedomosti, schopnosti a zručnosti, taktiež z požiadaviek na čitateľské a interpretačné schopnosti a zručnosti žiakov, ktoré vychádzajú z požiadaviek ŠVP pre vyššie sekundárne vzdelávanie (ISCED 3) identického pre gymnáziá i SOŠ a konzervatóriá. Test meral úroveň vedomostí, schopností a zručností z oblasti slovenského jazyka a literatúry a čítania s porozumením.

Na analýzu z celoslovenského hľadiska sme vybrali 10 úloh. Podľa náročnosti boli tieto úlohy klasifikované nasledujúco:

- ľahké: úloha číslo 02, 28, 57,
- stredne obťažné: úlohy číslo 05, 26, 35, 44, 47,
- obťažné: úlohy číslo 10, 62.

Úlohy číslo 02, 05, 10, 26, 28, 35, 44 a 57 boli uzavreté úlohy s výberom jednej správnej odpovede zo štyroch možností. Úlohy 47 a 62 boli otvorené, vyžadovali si krátku odpoveď.

Ukážka 1, zadanie a analýza úloh 02 a 05

Ukážka 1

Július Lomenčík – Sládkovičova Marína v „oku duše“ rovesníkov

(úryvok, skrátené)

Po vyjdení Maríny tlačou v auguste 1846 sa študujúca mládež veršami o láske, kráse a mladosti nadchýnala. V myšlienkovej i citovej oblasti jej vlastne nahradila Kollárovu [redacted]. Teraz už nemusela srdce rozpolťovať, pretože národnobuditeľské poslanie mohla prejavovať aj cez vnútorné poryvy duše. Potvrdzuje to i odporúčanie z pera dobového kritika Mikuláša Dohnányho v Orle tatranskom 1847: „Tu sa vám svety otvoria, po ktorých ste dávno túžili, a nájdete sa v nich ako vo svojich vlastných.“ Vo vynikajúcej recenzii vyzdvihol Sládkovičovo „vystúpenie z kože“ biblickej češtiny, čím položil slovenským slovom pevné základy slovenskej poézie: „Podďte sa prizrieť kráse reči našej, vy posmievači, keď ona v kráse spieva a k chórom anjelov božích sa približuje, a srdce vaše musí k nej zahorieť láskou. Ukázal on, k akej dokonalosti slovenčina naša prísť môže!“ Z prvého kriticky nastaveného zrkadla pre obrazotvornosťou hýriacu poéziu Maríny jasne vidieť, že Dohnány si zobral na „mušku“ hlavne estetické kvality. Oceňujúc túto stránku vidí v tomto peknom kvete základný „... výtvar najčistejšej poézie veku budúceho“.

Do kritického zrkadlenia prispel vo „svojich“ Slovenských pohľadoch (1847) i Jozef Miloslav Hurban, ktorý báseň nečítal šablónovito, zdôrazňujúc hlavne slobodu tvorenia naozaj originálneho výrazu. Záverom recenzie optimisticky Sládkoviča vypravádza na cestu literárnym životom slovami: „My mu cestu jeho, tak pekne nastúpivšiemu všetku slávu a všetok prospech prajeme s túžbou nádejnou ďalšie jeho práce očakávajú.“

Východisková ukážka pre úlohy 02 a 05 predstavuje populárno-náučný text súčasného literárneho vedca a historika prezentujúci dobové literárne recenzie diela A. Sládkoviča *Marína*.

02 Básnickú skladbu *Marína* zaraďujeme

- (A) k príkladom dobového zápasu autora za národné ideály.
- (B) k najrevolučnejším dielam v slovenskej poézii.
- (C) k dielam, ktorými sa vo svojej tvorbe inšpiroval Ján Kollár.
- (D) **k vrcholom slovenskej romantickej poézie.**

Úloha testovala aplikáciu vedomostí z literárnej histórie. Úlohu sme zaradili do kognitívnej úrovne aplikácia s využitím konceptuálnych poznatkov. Konceptuálne poznatky si vyžadujú prepájanie istých znalostí a predpokladajú ich zlúčenie do zmysluplného celku. Takéto poznatky si vyžadujú vlastnú interpretáciu, aby žiaci dospeli k správnej odpovedi. Správnu odpoveď uviedlo **67,3 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **ľahká**. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **zaraďiť dielo posudzované v ukážke do literárnohistorického kontextu**.

Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť na úrovni 79 %, žiaci SOŠ a konzervatórií na úrovni 61,3 %, teda úloha bola pre nich ľahká. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje 17 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

05 Orol tatranský bol

- (A) súčasťou časopisu Slovenské pohľady.
- (B) prílohou novín **Slovenské národné noviny**.
- (C) časopisom, ktorý vydával spolok Tatrín.
- (D) novinami, ktoré vydával Mikuláš Dohnány.

Úloha bola zameraná na aplikáciu vedomostí z literárnej histórie. Úlohu sme zaradili do kognitívnej úrovne aplikácia s využitím faktických poznatkov. Faktické poznatky predstavujú horizont vedomostí, ktoré si žiak osvojuje prirodzeným edukačným procesom. Správnu odpoveď uviedlo 50,3 % žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu stredne obťažná. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **aplikovať vedomosti z literárnej histórie a dejín jazyka v literárnohistorickom kontexte**, resp. použiť medzipredmetové vzťahy medzi slovenským jazykom a dejepisom.

Žiaci gymnázií dosiahli priemernú úspešnosť na úrovni **63,1 %**, úloha bola pre nich **ľahká**. Žiaci SOŠ a konzervatórií na úrovni 43,7 %, teda úloha bola pre nich stredne obťažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje 19 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

Ukážka 2, zadanie a analýza úlohy 10

Ukážka 2

Oscar Wilde – Portrét Doriana Graya

(úryvok, upravené)

„K nesúladu dochádza, keď sa musíme prispôbovať druhým. Vlastný život – to je dôležité. Čo sa týka života našich blízkych, ak niekto chce byť mravokárcom alebo puritánom, nech sa nad nich vyvyšuje so svojimi morálnymi názormi, ale nie je to jeho vec, nemá sa do ničoho starať. Okrem toho, individualizmus má naozaj vyšší cieľ. Moderná morálka žiada prijať štandard našej doby. Podľa mňa, keď kultúrny človek prijme štandard svojej doby, je to najhrubšia nemorálnosť.“

„Ale predsa, Harry, keď človek žije iba pre seba, platí za to strašnú cenu,“ nadhodil maliar.

„Áno, za všetko dnes musíme draho platiť. Myslím, že najväčšou tragédiou chudobných je, že si nemôžu dovoliť nič, iba sebazapieranie. Krásne hriechy, ako krásne veci, Basil, sú výsadou bohatých.“

„Človek musí platiť aj iným ako peniazmi.“

„Čím iným, Basil?“

„Nuž, vari výčtkami svedomia, utrpením aj... no, vedomím poníženia.“

Lord Wotton pokrčil plecami. „Kamarát drahý, stredoveké umenie je krásne, ale stredoveké pocity sú už nemoderné. Možno ich, pravda, použiť v románoch. No ale v románoch možno použiť iba to, čo sa už prestalo používať v skutočnosti. Ver mi, že civilizovaný človek nikdy neoľutuje svoje radosti a necivilizovaný nevie, čo je radosť.“

„Ja viem, čo je radosť,“ zvolal Dorian Gray. „Zbožňovať niekoho.“

Východisková ukážka pre úlohu 10 predstavuje komunikačnú situáciu v umeleckom románovom texte.

10 Koľko postáv vystupuje v ukážke 2?

- (A) 2
- (B) 3
- (C) 4
- (D) 5

Úloha testovala kompetenciu čítania s porozumením a analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím konceptuálnych poznatkov z literárnej teórie, textovej syntaxe a jazykovej komunikácie. Konceptuálne poznatky si vyžadujú prepájanie istých znalostí a predpokladajú ich zlúčenie do zmysluplného celku. Takéto poznatky si vyžadujú vlastnú interpretáciu, aby žiaci dospeli k správnej odpovedi. Čítanie s porozumením je kompetencia, ktorá je podmienkou úspešného napredovania žiakov nielen v školskej praxi, ale aj pre ďalšie pôsobenie a rozvoj v profesijnej kariére. Žiaci mali identifikovať pásmo reči postáv a pásmo rozprávača a na základe týchto informácií určiť, koľko postáv vystupuje v ukážke. Správna odpoveď bola **(B)** tri postavy (Harry

– Lord Wotton, maliar Basil a Dorian Gray). Pre vyriešenie úlohy museli žiaci v umeleckom texte priamo **aplikovať vedomosti z teórie literatúry o pásme reči postáv a pásme rozprávača, vedomosti z textovej syntaxe o členení textu na odseky a nadväznosti textu a z komunikácie**. Správnu odpoveď uviedlo **32,6 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **obťažná**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 48,3 %, úloha bola pre nich stredne obťažná. Žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 24,5 %, úloha bola pre nich obťažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje 23 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

Ukážka 4, zadanie a analýza úloh 26 a 28

Ukážka 4

Jozef Gregor Tajovský – Statky-zmätky
(úryvok)

ĎURKO. *Aj si ho prepíšem! Ak mi nezaplatíte, čo som vám robil.*

PALČÍK. *Prepíšeš?! Oprobujte sa. Ani babky! Dost' si ma skazil do roka! Ja ťa vyplatím. Dones, žena, nejaký kôl! Ja mu vyplatím – keď mu nakladiem. Ožranský lump!*

MARA. *Preboha ťa prosím!... A ty už choď niekam v pekló!*

ĎURKO. (odchádza z kroka na krok). *Nefrlite mi! Naučím ťa!*

PALČÍK. *Už sa pakuj! Keď ty mňa na žobrotu chceš doniesť...*

ĎURKO. *I skazím ťa, aby si vedel!*

PALČÍK. *Ty mňa? Hneď ti skončenie tu spravím! (Berie revolver.)*

ĎURKO (vyjde rýchlejšie, dvere otvorené).

MARA (skočí k Palčíkovi). *Preboha, neber si ho na svedomie!*

PALČÍK. *Keď ma ty na žobrotu chceš doniesť, radšej ťa ja budem žobrákom chovať! (Von; v pitvore strelí.)*

MARA. *Matička Kristova! (Klesne na prahu.)*

PALČÍK (dnu; trasie sa). *I tá fľandra von! A viac nev kročí do môjho domu! – Bolo načase chliev očistiť.*

Východisková ukážka pre úlohy 26 a 28 predstavuje komunikačnú situáciu v umeleckom dramatickom texte.

26 V ktorej možnosti sú všetky slová z ukážky 4 neutrálne?

- (A) **A ty už choď niekam v pekló!**
- (B) *I tá fľandra von!*
- (C) *Už sa pakuj!*
- (D) *Nefrlite mi!*

Úloha patrí do jazykovej zložky predmetu a overovala analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím konceptuálnych poznatkov z lexikálnej roviny jazyka. Konceptuálne poznatky si vyžadujú prepájanie istých znalostí a predpokladajú ich zlúčenie do zmysluplného celku. Takéto poznatky si vyžadujú vlastnú interpretáciu, aby žiaci dospeli k správnej odpovedi. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **aplikovať vedomosti o význame slova a mali identifikovať prvotný neutrálny význam slova bez vetného kontextu**. Správnu odpoveď uviedlo **57,0 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **stredne obtiažná**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 73,2 %, úloha bola pre nich ľahká, celkovo nemali s jej riešením problém. Žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 48,8 %, úloha bola pre nich stredne obtiažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje 24 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

28 V ktorej možnosti sa nachádza jednočlenná veta z ukážky 4?

- (A) *Ty mňa?*
- (B) *Chceš doniesť.*
- (C) *Budem chovať.*
- (D) ***Matička Kristova!***

Úloha patrí do jazykovej zložky predmetu a overovala analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím faktických poznatkov zo syntaktickej roviny jazyka. Faktické poznatky predstavujú horizont vedomostí, ktoré si žiak osvojuje prirodzeným edukačným procesom. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **aplikovať vedomosti z vetnej syntaxe a mali odlíšiť jednočlennú vetu od dvojčlenných viet**. Správnu odpoveď uviedlo **61,4 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **ľahká**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 75,8 %, úloha bola pre nich ľahká, celkovo nemali s jej riešením problém. Žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 53,8 %, úloha bola pre nich stredne obtiažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje 22 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných. V nesprávnych riešeniach žiaci často uvádzali možnosť (A) *Ty mňa?* V tejto možnosti je uvedená neúplná dvojčlenná veta s aktuálnou kontextovou elipsou. Žiaci neidentifikovali prítomnosť určovacieho skladu medzi prísudkom a predmetom. Hoci prísudok je vo vete vypustený, elipsu prísudku signalizuje prítomnosť predmetu, ktorý bližšie určuje práve prísudok.

Ukážka 5, zadanie a analýza úlohy 35

Ukážka 5

Čo prináša duálne vzdelávanie zamestnávateľovi?

(skrátené, upravené)

DUÁLNE VZDELÁVANIE je systém odborného vzdelávania a prípravy na výkon povolania, ide o prepojenie všeobecného a odborného teoretického vzdelávania v strednej odbornej škole s praktickou prípravou u konkrétneho zamestnávateľa.

PRAKTICKÉ VYUČOVANIE v systéme duálneho vzdelávania sa vykonáva na pracovisku praktického vyučovania u zamestnávateľa, ktorému bolo vydané osvedčenie zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie žiakom, s ktorými zamestnávateľ uzatvorí učebnú zmluvu podľa § 19 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe zmluvnej spolupráce s vybranou strednou odbornou školou vo forme zmluvy o duálnom vzdelávaní podľa § 16 zákona č. 61/2015 Z. z.

Prečo systém duálneho vzdelávania:

1. Získate vyššiu odbornú pripravenosť zamestnancov, reálne kopírujúcu vaše požiadavky.
2. Ušetríte náklady na nábor zamestnancov.
3. Ušetríte náklady na rekvalifikáciu zamestnancov.
4. Získate možnosť vyberať si v prípade potreby nových zamestnancov.
5. Zvýšite lojalitu vašich zamestnancov.
6. Znížite mieru fluktuácie.
7. Zlepšíte pracovné návyky zamestnancov.
8. Zlepšíte imidž vašej firmy.
9. Zlepšíte firemnú kultúru.
10. Posilníte spoločenský status vašej firmy.
11. Zlepšíte pozitívne vnímanie vašej firmy v regióne.
12. Zvýšite stabilitu vašej firmy.
13. Zvýšite záujem nových odberateľov.
14. Zvýšite zisky vašej firmy.

2015

Teoretická príprava v škole

21 pilotných centier na Slovensku s modernými učebnými pomôckami

321 vyškolených učiteľov a celkové zapojenie 1121 učiteľov

DUÁLNY SYSTÉM VZDELÁVANIA

400 vyškolených kariérových poradcov

Projekt sa dotkne 35 000 žiakov

Praktická príprava u zamestnávateľa

250 zapojených zamestnávateľov

7 spolupracujúcich zamestnávateľských zväzov

Východisková ukážka pre úlohu 35 predstavuje nesúvislý informačný publicistický text.

35 Z koľkých viet sa skladá súvetie v druhom odseku ukážky 5?

- (A) 2
- (B) 3
- (C) 4
- (D) 5

Úloha patrí do jazykovej zložky predmetu a overovala analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím faktických poznatkov zo syntaktickej roviny jazyka. Faktické poznatky predstavujú horizont vedomostí, ktoré si žiak osvojuje prirodzeným edukačným procesom. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **aplikovať vedomosti o prísudku a vetnej syntaxi**. Správnu odpoveď uviedlo **53,3 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **stredne obtiažná**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 57,8 %, žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 50,9 % a úloha bola pre obe porovnávané skupiny stredne obtiažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje iba 7 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

Ukážka 6, zadanie a analýza úloh 44 a 47

Ukážka 6

Michelangelo Buonarroti – Som ako mesiac
(skrátené)

*Cez váš zrak ku mne sladké svetlo prúdi,
ktoré už slepý zrak môj nezahliadne.
Na vašich nohách nesiem bremä riadne,
pod ktorým k zemi klesli by mi údy.*

*Len s vaším krídlom vzlietam z čiernej hrudy,
až do neba môj duch sa s vaším vkradne.
V hmle horúco a v slnci mi je chladne,
ak vaša duša príkro o mne súdi.*

*Jedinou vôľou je mi pranie vaše,
vo vašom srdci myšlienky mám skryté
a z vášho dychu plynú moje vety.*

*Som ako mesiac, ktorý oči naše
nespozorujú dotiaľ na blankyte,
pokým ho jasné slnce neosvieti.*

Východisková ukážka pre úlohy 44 a 47 predstavuje umelecký lyrický veršovaný text.

44 V ktorej možnosti sa nachádza epiteton/básnický prívlastok?

- (A) *duša príkro o mne súdi*
- (B) *pokým ho jasné slnce neosvieti*
- (C) *len s vaším krídlom vzlietam*
- (D) ***ku mne sladké svetlo prúdi***

Úloha patrí do literárnej zložky predmetu a overovala analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím faktických poznatkov z teórie literatúry. Faktické poznatky predstavujú horizont vedomostí, ktoré si žiak osvojuje prirodzeným edukačným procesom. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **analyzovať verše z ukážky a aplikovať vedomosti o umeleckých prostriedkoch**. Správnu odpoveď uviedlo **57,0 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **stredne obťažná**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 72,4 %, úloha bola pre nich ľahká. Žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 48,8 %, úloha bola pre nich stredne obťažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje 24 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

Najčastejšie uvádzaná nesprávna odpoveď bola (B) *pokým ho jasné slnce neosvieti*, v ktorej nejde o epiteton, ale o zhodný prívlastok bez estetickej funkcie. Na základe pripomienok učiteľov i žiakov máme informácie, že mnohým žiakom robí problém rozlíšenie epiteta ornans a epiteta constans. Tu pripomíname, že ukážka nie je z klasickej literatúry, ani z ľudovej slovesnosti, preto klasifikácia epiteta v duchu klasickej poetiky nie je žiadúca. ŠVP takéto rozdelenie epitet ani neuvádza.

47 Vypíšte z ukážky 6 synonymum k slovu *prianie*.

vôľou/vôľa

Úloha patrí do jazykovej zložky predmetu a overovala analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím konceptuálnych poznatkov z lexikálnej roviny jazyka a zároveň aj kompetenciu čítania s porozumením. Konceptuálne poznatky si vyžadujú prepájanie istých znalostí a predpokladajú ich zlúčenie do zmysluplného celku. Takéto poznatky si vyžadujú vlastnú interpretáciu, aby žiaci dospeli k správnej odpovedi. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **porozumieť čítanému básnickému textu a analyzovať význam slova, aplikovať vedomosti o význame slova a rovnoznačnosti/synonymii slov**. Správnu odpoveď uviedlo **45,4 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **stredne obťažná**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 63,3 %, úloha bola pre nich ľahká. Žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 36,2 %, úloha bola pre nich obťažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje až 27 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

Ukážka 8, zadanie a analýza úloh 57 a 62

Ukážka 8

Bublínková sezóna

Aj vy/Vy máte počas leta často chuť na sýtené nápoje? Zatiaľ čo sladené malinovsky z obchodu obsahujú veľké množstvo cukru, **všelijakých/všeliakých** farbív a konzervantov, na pohári čistej perlivej vody ochutenej napríklad kúskami ovocia či bylínok nie je nič zlé. S prístrojmi SodaStreamSPIRIT to s prehľadom zvládnete v pohodlí domova, a rovnako tak aj najmladší či, naopak, najstarší členovia rodiny. Stačí naplniť fľašu, zakliknúť do prístroja a stlačením **tlačítka/tlačidla** nasýtiť podľa vlastných predstáv. Bombička s obsahom CO₂ vystačí na prípravu až 70 litrov perlivej vody, čo zodpovedá približne 47 fľašiam s objemom 1,5 litra, ktoré by ste inak museli vláčiť z obchodu. Prístroj SodaStreamSPIRIT je dostupný v troch farbách – bielej, čiernej a červenej. Navyše, o všetkých benefitoch prípravy perlivej vody v pohodlí domova sa teraz môžete presvedčiť **sami/samy** a bez rizika. V prípade, že s prístrojom SodaStreamSPIRIT nebudete spokojní, do 60 dní od zakúpenia vám vráti peniaze. Viac na www.sodastream.sk.

Inzercia NB1955

Východisková ukážka pre úlohy 57 a 62 predstavuje informačný propagačný text.

57 Ukážka 8 predstavuje

- (A) inzerát propagujúci nový výrobok.
- (B) reklamu na predaj perlivej vody.
- (C) **reklamu na prístroj vyrábajúci sýtené nápoje.**
- (D) anotáciu odporúčajúcu požívanie nesladených nápojov.

Úloha patrí do jazykovej zložky predmetu a overovala analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím konceptuálnych poznatkov zo štylistickej roviny jazyka. Konceptuálne poznatky si vyžadujú prepájanie istých znalostí a predpokladajú ich zlúčenie do zmysluplného celku. Takéto poznatky si vyžadujú vlastnú interpretáciu, aby žiaci dospeli k správnej odpovedi. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **aplikovať vedomosti o význame slova a mali identifikovať prvotný neutrálny význam slova bez vetného kontextu**. Správnu odpoveď uviedlo **73,0 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **ľahká**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 74,7 % a žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 72,0 %. Úloha bola pre obe porovnávané skupiny žiakov ľahká, preto nedostatočne rozlíšila žiakov podľa výkonnostných skupín.

62 Ktorá spoluhláska má v nasledujúcej vete z ukážky 8 trojakú výslovnosť?

Zatiaľ čo sladené malinovsky z obchodu obsahujú veľké množstvo cukru, všelijakých/všeliakých farbív a konzervantov, na pohári čistej perlivej vody ochutenej napríklad kúskami ovocia či bylínok nie je nič zlé.

v/V

Úloha patrí do jazykovej zložky predmetu a overovala analýzu a aplikáciu vedomostí s využitím faktických poznatkov zo zvukovej roviny jazyka. Faktické poznatky predstavujú horizont vedomostí, ktoré si žiak osvojuje prirodzeným edukačným procesom. Pre vyriešenie úlohy museli žiaci **aplikovať vedomosti o spoluhláskach a ich výslovnosti v kontexte slova a vety, mali identifikovať spoluhlásku s tromi rôznymi spôsobmi výslovnosti pod vplyvom okolitých hlások**. Správnu odpoveď uviedlo **33,6 %** žiakov z celkovej testovanej populácie, úloha bola pre testovanú populáciu **obťažná**. Žiaci gymnázií ju riešili s úspešnosťou 51,6 %, úloha bola pre nich stredne obťažná. Žiaci SOŠ a konzervatórií ju riešili s úspešnosťou 24,2 %, úloha bola pre nich obťažná. Rozdiel medzi oboma porovnávanými skupinami predstavuje až 27 p. b. Úloha mala vyhovujúcu rozlišovaciu schopnosť, dobre rozlíšila menej úspešných žiakov od úspešných.

Z frekvencie nesprávnych odpovedí, v ktorých žiaci uvádzali spoluhlásku *d*, môžeme usúdiť, že testovaná populácia žiakov (aj gymnázií, aj SOŠ a konzervatórií) mala **v danej úlohe ťažkosti so správnou identifikáciou spoluhlásky s trojakou výslovnosťou v praxi**. Neodlíšili teda tvrdú spoluhlásku *d*, ktorá sa v predmetnej vete vyslovuje ako znelé *d* i ako neznelé *t* v slovnom spojení *napríklad kúskami*, od samostatnej mäkkej spoluhlásky *d'*, ktorá sa vyskytuje v slove *sladené*. V tomto slove je zapísaná grafémou *d* bez diakritického znamienka mäkčeň z pravopisných dôvodov, keďže stojí pred mäkčiacou samohláskou *e*.